

[Peder Clausager.]

disse Fabrikationer, og at der vil findes en Række nye Anvendelser. Forædling er en kendt dansk Vej til Opnaaelse af store Resultater.

Det er i Bemærkningerne angivet, at Hedearealer til Beplantning kan erhverves for 100 til 200 Kr. pr. ha. Nu har jeg af Avismeddelelser set, at Lyngsletter i Aar har indbragt 75—100 Kr. pr. ha. Det viser, at ogsaa Lyngen, den fattige Plante, er kommet i Værdi og endnu en Gang har understreget Grundtvigs Ord i 1815 i „Jyllands Rimkrønike“, hvor han siger: „Og Raad der er mod Vinternød, mens Lyngen gror paa Heden.“ Men paa denne Baggrund kunde det maaske synes tvivlsomt, at Hedearealer kan erhverves til de anførte Værdier. Og naar hertil kommer Kultiverings- og Beplantningsudgifter, der er opgivet til 600—800 Kr. pr. ha, saa er vi oppe paa Udgifter, som ligger over, hvad Plantager i Øjeblikket kan købes til. Jeg har set af Plantagehandler i den sidste Tid, at Plantager er købt til en 600 Kr. pr. ha, og det synes mig at understrege det gamle Ord, at Plantning giver en fattig Far, men en velhavende Søn.

Men er det altsaa ikke en direkte økonomisk Gevinst, der kan ventes og er Baggrunden for dette Forslag, saa maa Motiverne søges ad andre Veje. I Bemærkningerne er der angivet et Motiv, som jeg i hvert Fald maa protestere imod. Der er angivet, at med Beplantning vindes der Værdier for Befolkningens Friluftsliv. Jeg tror ikke, der er mange i vort Land, der vil finde, at Klitplantageplantninger, Ombytning af Klittag med Klitplantage, er af Værdi for Befolkningens Friluftsliv. Og inde i Landet! Jeg tror, jeg tør sige, at for Vestjyder og Midtjyder er der intet, der taler til Sindet som Synet ud over grønne bølgende Enge ved et Vandløb. Det ødelægger vi ved Grundforbedring og Landvinding, og det har vi, der forstaar at vurdere dette Syn, været med til at ødelægge og maattet være med til, fordi Landvindingen betød, at der skabtes Underhold og dagligt Brød for Mennesker.

Og for den, der gennem Barneaarene og Ungdomsaarene har lært at skatte Hedens vidunderlige Ensomhed med Vidsyns gripende Vælde, og som ikke gennem direkte Deltagelse i den haarde, trælsomme Kamp har lært at se Lyngen som Fjende, er det med en vis Vemod, at han ser Rødgranen og Bjergfyren marchere frem paa Række og Geled. Han havde Lyst til at blande sin Røst med Lyngens, hvor den i sin Klagesang siger: „Und mig da Fred paa min

fædrene Grund, lad mig i Sandet kun Rødderne sprede.“

Men dette er en Stemning, en Stemning, som maa vige for Læ af Markernes Grøde; og her er jeg helt enig med Bemærkningerne, naar det angives, at der vindes en samfundsmæssig Værdi i, at i Plantagernes Læ sker Belyggelse og Opdyrkning og Afgrødes Vækst, i Plantagernes Læ skabes Boplads for Mennesker.

Beplantning rummer Værdier, som ikke direkte økonomisk lader sig opgøre, men de er der. Det viser sig da ogsaa, at den Støtte, man giver Kommunerne til Opelskning af Plantager, i høj Grad af de Kommuner, som har Plantageværdier nær inde paa Livet, bliver paaskønnet og udnyttet, ikke alene fordi de giver Arbejde ved Kultivering og Beplantning, men ogsaa fordi de siden hen giver stadigt Arbejde, og det maa siges, at Arbejdet med Kultivering og Beplantning vil være velegnet til Udførelse som Ungdomsarbejde. Jeg tror ikke, man finder noget mere velegnet og opdragende Arbejde, men til Beskæftigelse af andre arbejdsløse vil vistnok i Almindelighed Transportproblemet stille sig hindrende i Vejen. De Arealer, der her bliver inddraget, ligger ikke i de Omraader, hvor det store Antal af arbejdsløse findes.

Jeg er meget tilfreds med Sættningen af det Udvalg, som skal undersøge de til Beplantning bedst egnede Arealer. I dette Udvalg findes foruden Ministeriets Repræsentanter Repræsentanter for de Institutioner, som sidder inde med den største Erfaring paa Hedebeplantningens Omraade, Statsskovvæsenet, Klitvæsenet og Hedeselskabet. Jeg kunde ønske, at Udvalget blev suppleret med landbrugsfaglig Sagskundskab i de Tilfælde, hvor det drejer sig om at inddrage opdyrkede Arealer til Beplantning. Jeg vil gerne ligesom det ærede Medlem Hr. Nørskov henstille, at saadanne opdyrkede Arealer saa vidt muligt erhverves ved Køb og ikke ved Ekspropriation. Det vil i mange Tilfælde dreje sig om Udmærkede jorder, paa hvilke der tit er nedlagt et overmægtigt Slid, som det for fremmede er vanskeligt at vurdere, og i hvert Fald vilde jeg finde det hensigtsmæssigt, at der for opdyrkede Arealers Vedkommende blev Lejlighed til at appellere Taksationskommissionens Kendelse. Men om disse Enkeltheder er vi villige til at forhandle i det Udvalg, der bliver nedsat.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bording): De 4 Ordførere har alle anbefalet det foreliggende Lovforslag, og for disse